

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО
ГОСПОДАРСТВА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

20 Аграрні науки та продовольство

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

205 Лісове господарство

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перший (бакалаврський)

ФАКУЛЬТЕТ

Агробіотехнологічний

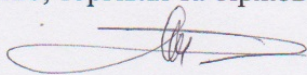
Біла Церква – 2020

Робоча програма з навчальної дисципліни «Економіка лісового господарства» для здобувачів вищої освіти агробіотехнологічного факультету за спеціальністю 205 «Лісове господарство» бакалаврський рівень вищої освіти. Укладачі: Сатир Л.М., Ткаченко М.В., Кепко В.М. Біла Церква: БНАУ, 2019. 22 с.

Розробники: Сатир Л.М. доктор екон. наук, професор; Ткаченко М.В. канд. с.-г. наук, доцент; Кепко В.М. канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри підприємництво, торгівля та біржової діяльності (Протокол № 1 від 27.08 2019 р.)

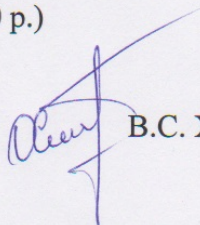
Завідувач кафедри підприємництво, торгівля та біржової діяльності,
професор

Л.М.Сатир

Схвалено методичною комісією агробіотехнологічного факультету
(Протокол № 1 від 29.08 2020 р.)

Голова методичної комісії, доцент

В.С. Хахула

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
«Економіка лісового господарства»	
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	11
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
6.1. Лекції	12
6.2. Тематика практичних занять	13
6.3. Тематика самостійної роботи	14
6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	16
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	18
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	18
9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
10. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	20
11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	21

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА”

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ”

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА» для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредитів ECTS), у т .ч. аудиторних – 56 години (лекції – 28, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 64 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	205 Лісове господарство,	4-й	5-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	10-й
		Лекції	
Тижневих годин: аудиторних – 4 год. – 2 год. лекції; – 2 год. практичні. СРС – 3 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	28 год.	.8 год.
		Практичні	
		28 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	52 год.
		Індивідуальна робота	
		32 год.	52 год.
		Іспит – 1 год.	
		Вид підсумкового контролю – екзамен	

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

2.1. Мета дисципліни Вивчення навчальної дисципліни має за мету надати студентам знання, уміння та навички, необхідні для професійної діяльності в лісовому. "Економіка лісового господарства" - прикладна економічна дисципліна, яка вивчає форми прояву економічних законів у Лісовому господарстві, базується на загальноекономічних, лісівничих, еколого-біологічних і технологічних дисциплінах і водночас є базовою для вивчення інших прикладних економічних дисциплін.

Мета навчальної дисципліни: це засвоєння студентами теоретичних і практичних засад сучасного стану розвитку економіки, територіальної і галузевої структури лісового господарського комплексу, а також необхідності раціонального використання всіх видів ресурсів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

Завданням навчальної дисципліни є допомогти студентам вивчити конкретні форми прояву у лісовому господарстві економічних законів та категорій і на цій основі прищепити їм навички самостійного економічного аналізу для прийняття ефективних управлінських рішень.

У результаті вивчення економіки лісового господарства студенти повинні володіти сучасними досягненнями вітчизняної та зарубіжної лісоекономічної науки,

2.3. Завдання лекційних занять полягає в оволодінні студентами теоретичними, методологічними і методичними основами економіки лісового господарства, її місце в системі природничих, технологічних і суспільних наук. Зміст дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану, для використання в практиці економічних знань та сформуванню у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Економіка лісового господарства».

2.4. Завдання практичних занять

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички для оцінки економічного стану та розвитку лісового господарства. Визначити роль навчальної дисципліни у формуванні фахівця з лісового господарства, набуванні ним необхідних соціально важливих і професійних знань та умінь

Завдання проведення практичних занять;

- проводити економічні основи лісогосподарського виробництва;

- визначати сутність та зміст основних економічних категорій: продуктивність праці, собівартість продукції, ціну, прибуток, рентабельність;
- визначати наукові основи багатоцільового використання лісових ресурсів та шляхи підвищення ефективності лісогосподарського виробництва;
- проводити методи економічного обґрунтування господарських заходів для прийняття управлінських рішень;
- вміти: виконувати техніко-економічні розрахунки і на їх основі здійснювати аналіз альтернативних варіантів для вибору оптимальних рішень.
- визначати і оцінювати рівень економічного розвитку регіону;
- формувати сукупність економічних і соціальних показників, визначати їх рівень та оцінювати його для обґрунтування економічних рішень.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Лісове господарство» відповідно до освітньо-професійної програми	Результати навчання з дисципліни
РН 2	РН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
РН 4	РН 4.1. Володіти економічними основами лісогосподарського виробництва; РН 4.2. Знати сутність та зміст основних економічних категорій: продуктивність праці, собівартість продукції, ціну, прибуток, рентабельність; РН 4.3. Знати наукові основи багатоцільового використання лісових ресурсів та шляхи підвищення ефективності лісогосподарського виробництва.
РН 8	РН 8. 1. Уміти застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового господарства для забезпечення ефективної виробничої діяльності.

РН 11	РН 11.1. Уміти виконувати техніко-економічні розрахунки і на їх основі здійснювати аналіз альтернативних варіантів для вибору оптимальних рішень. РН 11.2. Уміти вишукувати резерви підвищення ефективності лісогосподарської діяльності. РН 11.3. Володіти методами економічного обґрунтування господарських заходів для прийняття управлінських рішень.
РН 16	РН 16. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.
РН 17	РН 17. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ – 28 год. «ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА» ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Вступ

Академічна доброчесність.

<https://btsau.edu.ua/uk/content/normatyvne-zabezpechennya>

Економіка лісового господарства як наукова дисципліна. Предмет, метод, завдання економіки лісового господарства, її місце в системі природничих, технологічних і суспільних наук. Зміст дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами навчального плану. Методи економічних досліджень. Види навчальної діяльності студента і навчальних занять, форми контрольних заходів з навчальної дисципліни. Роль навчальної дисципліни у формуванні фахівця з лісового господарства, набуванні ним необхідних соціально важливих і професійних знань та умінь.

Рекомендована література.

МОДУЛЬ №1.

ЛІСОВІ РЕСУРСИ ТА МАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

ТЕМА 1.1. Місце лісового господарства в національній економіці України.

Класифікатор видів економічної діяльності. Характеристика, особливості лісового і садово-паркового господарства. Місце лісового господарства в структурі галузей сільського господарства. Значення та місце лісового господарства в економіці України. Види підприємств лісового господарства.

ТЕМА 1.2. Лісовий фонд, лісові ресурси. Використання лісосировинної бази

Основні визначення. Лісові ресурси світу. Лісовий фонд. Зелені насадження. Користування земельними ділянками лісового фонду. Державний лісовий кадастр. Реєстр зелених насаджень. Показники використання лісових ресурсів та оцінювання стану зелених насаджень. Характеристика лісів та зелених насаджень України. Сучасний стан використання лісових ресурсів України.

ТЕМА 1.3. Основні засоби

Матеріальні активи як сукупність виробничих фондів та іншого майна підприємства. Поділ виробничих фондів на основні та оборотні. Оцінювання, класифікація і структура основних фондів. Спрацювання, амортизація і відтворення основних фондів. Норми амортизаційних відрахувань. Методи амортизації. Показники забезпечення, стану і ефективності використання основних фондів. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.

МОДУЛЬ № 2.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЦІНОУТВОРЕННЯ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

ТЕМА 2.1. Оборотні засоби і обігові кошти

Оборотні засоби, обігові кошти, їх склад, структура та джерела утворення. Кругообіг оборотних засобів. Стадії обороту та показники, які характеризують кругообіг і використання оборотних засобів. Шляхи прискорення кругообігу та підвищення ефективності використання оборотних засобів.

ТЕМА 2.2. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві

Праця, її соціально-економічне значення в суспільному виробництві та лісовому господарстві. Продуктивність праці. Показники і методи оцінювання продуктивності праці. Персонал підприємства. Класифікація кадрів. Оборот і плинність кадрів та показники, які їх характеризують. Мотивація праці. Методи мотивації праці. Шляхи підвищення продуктивності праці. Підготовка, підвищення кваліфікації та атестація кадрів.

ТЕМА 2.3. Заробітна плата в лісовому господарстві

Поняття про заробітну плату. Структура заробітної плати. Мінімальна заробітна плата. Функції заробітної плати. Організація оплати праці в лісовому і садово-парковому господарстві. Тарифна система. Форми і системи оплати праці. Оплата праці робітників, службовців, спеціалістів в лісовому і садово-парковому господарстві.

ТЕМА 2.4. Собівартість і ціноутворення на продукцію лісового господарства

Класифікація витрат. Собівартість продукції лісового господарства. Елементи витрат на виробництво, калькуляційні статті витрат. Види собівартості. Ціноутворення. Ціни, функції цін. Особливості ціноутворення на продукцію лісового господарства. Механізм формування цін на необроблену деревину на аукціонах.

МОДУЛЬ № 3

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ТЕМА 3.1. Фінансування і оподаткування лісового господарства

Фінансування лісового господарства. Основні джерела фінансування лісового господарства. Рента в лісовому господарстві. Система оподаткування в Україні. Загальна і спрощена система оподаткування. Оподаткування в лісовому господарстві. Збір за спеціальне використання лісових ресурсів.

ТЕМА 3.2. Врахування фактора часу в лісовому господарстві

Поняття про фактор часу і норму дисконту (норму росту капіталу) як об'єктивну властивість економічної системи. Поняття про інвестування. Дисконтування, пролонгування, основні фінансові формули. Критерії оцінювання ефективності інвестування. Застосування методів інвестиційного аналізу в лісовому господарстві. Економічно оптимальний оборот рубки. Формула Фаустмана. Вплив основних параметрів лісоекономічної системи на тривалість обороту рубки.

ТЕМА 3.3. Економічна ефективність лісового господарства

Поняття про ефект і ефективність. Економічний, екологічний, соціальний ефекти. Прибуток і рентабельність. Загальні підходи до аналізу економічної

ефективності заходів у лісовому господарстві. Принципи оцінювання економічної ефективності. Економічна ефективність окремих господарських заходів та системи господарських заходів.

ТЕМА 3.4. Планування і прогнозування розвитку лісового господарства

Сутність, завдання, принципи та особливості планування лісового господарства. Методи планування та види планів. Організація планування лісового господарства. Сертифікація лісового господарства. Прогнозування у лісовому господарстві та його роль у забезпеченні сталого розвитку.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Лісові ресурси та матеріальні активи										
Вступ до курсу	1	1	-	-	-					
Тема 1. Місце лісового господарства в національній економіці України	12	2	3	3	4					
Тема 2. Лісовий фонд, лісові ресурси. Використання лісосировинної бази	13	3	3	3	4					
Тема 3. Основні засоби	13	2	3	4	4					
Разом модуль 1	39	8	9	10	12					
Модуль 2										
Змістовий модуль 2. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ, ВИТРАТИ І ЦІНОУТВОРЕННЯ В ЛІСОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ										
Тема 4. Оборотні засоби і обігові кошти	11	3	3	2	3					
Тема 5. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві	10	2	2	3	3					
Тема 6. Заробітна плата в лісовому господарстві	10	2	2	3	3					
Тема 7. Собівартість і ціноутворення на продукцію господарства	10	3	3	2	2					
Разом модуль 2	41	10	10	10	11					
Модуль 3										
Змістовий модуль 3. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА										
Тема 8. Фінансування і оподаткування лісового господарства	10	2	3	2	3					
Тема 9. Врахування фактора часу в лісовому господарстві	10	2	2	3	3					

Тема 10. Економічна ефективність лісового господарства	10	3	2	3	2				
Тема 11. Планування і прогнозування розвитку лісового господарства	10	3	2	3	2				
Разом модуль 3	40	10	9	11	10				
Усього годин	120	28	29	30	33				

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. ЛЕКЦІЇ – 28

Модуль 1. Лісові ресурси та матеріальні активи

Вступ

Академічна доброчесність.

<https://btsau.edu.ua/uk/content/normatyvne-zabezpechennya>

Тема 1. Місце лісового господарства в національній економіці України

Тема 2. Лісовий фонд, лісові ресурси. Використання лісосировинної бази

Тема 3. Основні засоби класифікація та ефективність їх використання

Модуль 2. Продуктивність праці, витрати і ціноутворення в лісовому господарстві

Тема 4. Оборотні засоби і обігові кошти та ефективність їх використання

Тема 5. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві

Тема 6. Заробітна плата в лісовому господарстві

Тема 7. Собівартість і ціноутворення на продукцію господарства

Модуль 3. Економічна ефективність лісового господарства

Тема 8. Фінансування і оподаткування лісового господарства

Тема 9. Врахування фактора часу в лісовому господарстві

Тема 10. Економічна ефективність лісового господарства

Тема 11. Планування і прогнозування розвитку лісового господарства

6.2. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ – 28

Модуль 1. Лісові ресурси та матеріальні активи

1. Проведення аналізу правових й еколого-економічних засад ведення лісового господарства на основі вивчення законодавства України.
2. Оцінювання стану та використання лісосировинних ресурсів. Оцінювання рівня забезпеченості зеленими насадженнями.
3. Проведення оцінювання структури основних засобів та їхнього стану. Виконання розрахунку ефективності використання основних засобів підприємства.
4. Виконання розрахунку техніко-економічних показників використання тракторів і автомобілів.

Модуль 2. Продуктивність праці, витрати і ціноутворення в лісовому господарстві

1. Оцінювання структури оборотних засобів та показників їхнього використання.
2. Виконання розрахунку відновлювальної вартості зелених насаджень.
3. Виконання розрахунку рівня продуктивності праці під час виконання робіт механізованим та ручним способом.
4. Обчислення собівартості у лісовому господарстві.
5. Визначення заробітної плати у лісовому господарстві.
6. Виконання розрахунку розміру збору за спеціальне використання лісових ресурсів.

Модуль 3. Економічна ефективність лісового господарства

1. Формування цін на продукцію лісового господарства.
2. Застосування методів інвестиційного аналізу для порівняння альтернатив придбання та оренди машини.
3. Проведення розрахунку вартості лісових земель за формулою Фаустмана.
4. Виконання розрахунку економічного ефекту альтернативних варіантів лісовідновлення.
5. Вивчення міжнародних документів щодо сталого розвитку в лісовому господарстві.

6.3. ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ – 64 год.

Самостійна робота студентів з курсу «Економіка лісового господарства» є днією з форм вивчення дисципліни.

Самостійна робота по курсу передбачає:

- вивчення теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовку до семінарських (практичних) занять;
- рішення та письмове оформлення задач для практичних занять;
- систематизацію вивченого матеріалу перед модульним контролем;
- систематичне відвідування усіх видів аудиторних занять;
- виконання реферативної роботи;
- самостійне вивчення окремих тем.

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ – 64 ГОД.

Модуль № 1

1. Підготовка до занять

Опрацювати літературні джерела основні: [1, с.1-42], [2, с. 1-10], [3, с.3-25], [4, с.5-39], [5, с.4-67, с. 109-176].

2. Орієнтовні теми індивідуальних завдань:

1. Проаналізувати нормативно-правову базу ведення лісового господарства.
2. Опрацювати сучасний стан і перспективи розвитку концентрації і спеціалізації у лісовому господарстві.
3. Проаналізувати ефективність використання основних засобів.

Модуль 2

1. Підготовка до занять

Опрацювати літературні джерела основні: [4, с. 39-71], [5, с.68-110].

2. Орієнтовні теми індивідуальних завдань:

1. Проаналізувати ефективність використання оборотних засобів.
2. Опрацювати принципи і методи мотивації трудової діяльності.
3. Розрахувати собівартість продукції комунальних підприємств щодо утримання зелених насаджень.

Модуль 3

1. Підготовка до занять

Опрацювати літературні джерела основні: [4, с. 71-102], [5, с. 111-164]; додаткові: [6, с. 110-132, с. 195-209].

2. Орієнтовні теми індивідуальних завдань:

1. Розрахувати рентабельність продукції лісового господарства.
2. Опрацювати шляхи підвищення економічної ефективності ведення лісового господарства в умовах економічної кризи.

3. Опрацювати основні методи і форми оподаткування в господарстві.
4. Здійснити еколого-економічне обґрунтування заходів із охорони довкілля та раціонального використання лісових ресурсів і зелених насаджень.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Дайте визначення економіки?
2. Назвіть елементи економіки.
3. Наведіть класифікацію економічних ресурсів. Які види економічних результатів кожен з ресурсів продукує?
4. Назвіть чотири головні питання, які вирішує економіка?
5. Назвіть головні чинники, які визначають особливості лісового господарства.
6. Дайте визначення економіки лісового господарства.
7. Дайте визначення лісгосподарському комплексу.
8. Дайте визначення лісового господарства.
9. Дайте визначення виду економічної діяльності.
10. Дайте визначення галузі діяльності.
11. Дайте визначення суб'єктів господарювання.
12. Що таке підприємство.
13. Які об'єкти лісового господарства відносяться до зелених насаджень загального користування?
14. Які об'єкти лісового господарства відносяться до зелених насаджень обмеженого користування?
15. Які об'єкти лісового господарства відносяться до зелених насаджень спеціального призначення?
16. Наведіть визначення лісових ресурсів за Лісовим кодексом.
17. Які існують види спеціального використання лісових ресурсів?
18. Дайте визначення корисних властивостей лісів.
19. Назвіть особливості основних засобів.
20. Назвіть і охарактеризуйте показники за якими здійснюється вартісна оцінка основних засобів.
21. Що таке відновна вартість зелених насаджень?
22. Наведіть і поясніть схему руху основних засобів.
23. За якими ознаками основні виробничі засоби поділяються на активну і пасивну частину?
24. За якими групами основні засоби поділяються у податковому законодавстві?
25. Що таке фізичний та моральний знос?
26. Що таке амортизація основних засобів?
27. Які функції виконує амортизація?
28. Які існують методи амортизації основних засобів?
29. У яких випадках застосовують прямолінійний метод амортизації.
30. Які існують джерела відтворення основних засобів?
31. Назвіть та охарактеризуйте показники забезпечення підприємства основними засобами.
32. Назвіть та охарактеризуйте показники стану основними засобами.
33. Назвіть та охарактеризуйте показники ефективності використання основних засобів.
34. Наведіть і охарактеризуйте форми відтворення основних засобів?
35. Охарактеризуйте особливості оборотних засобів.
36. Склад оборотних засобів.
37. Що таке оборотні фонди? Склад оборотних фондів.
38. Що таке фонди обігу? Склад фондів обігу.
39. Що таке обігові кошти? Назвіть джерела поповнення обігових коштів.
40. Поясніть цикл кругообігу оборотних засобів. Назвіть показники, які характеризують кругообіг і використання обігових коштів.
41. За якими ознаками здійснюється класифікація оборотних засобів?
42. Охарактеризуйте шляхи поліпшення використання оборотних засобів.
43. Що таке ліквідність оборотних засобів?
44. Що таке праця?
45. Що таке продуктивність праці?
46. Назвіть і охарактеризуйте показники продуктивності праці?
47. Назвіть і охарактеризуйте види трудомісткості.
48. Назвіть і охарактеризуйте чинники, які впливають на продуктивність праці.
49. Що таке трудові ресурси?
50. Що таке кадри?
51. На які групи поділяється персонал підприємства залежно від виконуваних функцій.
52. Дайте класифікацію робітників за кваліфікацією.
53. Дайте класифікацію робітників за тривалістю залучення до трудового процесу.
54. Назвіть і охарактеризуйте показники обороту трудових ресурсів.
55. Що таке плінність кадрів?
56. Коротко охарактеризуйте методи мотивації праці.
57. Що таке заробітна плата? Від яких факторів залежить її величина.
58. Назвіть і охарактеризуйте функції заробітної плати.
59. Охарактеризуйте структуру заробітної плати.
60. Назвіть основні елементи механізму державного регулювання оплати праці.
61. Що таке мінімальна заробітна плата.
62. Охарактеризуйте тарифну систему оплати праці.
63. Які форми оплати праці Вам відомі?
64. Які системи оплати праці існують при відрядній формі?
65. Які системи оплати праці існують при погодинній формі?
66. Що таке собівартість продукції?

67. За якими ознаками класифікуються витрати на виробництво.
68. За якими елементами групуються витрати для визначення собівартості?
69. За якими калькуляційними статтями групуються витрати для розрахунку собівартості.
70. Поясніть відмінні між постійними і змінними витратами.
71. Які види собівартості розраховуються на підприємствах лісовою господарства?
72. Вкажіть шляхи зниження собівартості продукції.
73. Які функції виконують податки?
74. За якими ознаками здійснюється класифікація податків?
75. Що таке ціна? Перелічіть функції цін.
76. Перелічіть і охарактеризуйте види цін залежно від рівня регулювання.
77. Наведіть та поясніть формулу ціни.
78. Назвіть методи ціноутворення.
79. Що таке прибуток?
80. Назвіть джерела фінансування в лісовому і садово-парковому господарстві.
81. Що таке ефект і які бувають види ефектів?
82. Назвіть та охарактеризуйте види економічних ефектів.

6.4. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне завдання з дисципліни «Економіка лісового господарства» виконується самостійно кожним студентом на основі вибраної теми і оформляється у вигляді есе, виступу на науковому семінарі; підготовка реферату для виступу на науковій конференції. Охоплює усі основні теми дисципліни.

Індивідуальне науково-дослідницьке завдання припускає наявність наступних елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

Формою самостійної роботи студентів є виконання індивідуальної науково-дослідної роботи у вигляді реферату на відповідну тему з курсу «Економіка лісового господарства».

Написання рефератів має на меті виробити у студентів навички самостійної розробки обраних ними наукових тем, безпосередньої праці з текстами через призму досліджуваної проблематики. Разом з тим, написання реферату передбачає викладення студентами своїх власних думок і свого особистого бачення обраної проблеми та шляхів її розв'язання.

Обсяг реферату від 15 до 20 сторінок. Повинно загалом бути використано не менше 5 літературних джерел, особлива увага приділяється використанню першоджерел.

У виборі тем рефератів студент має повну свободу. При потребі він користується порадами викладача.

Індивідуальне завдання з дисципліни „Економіка лісового господарства” виконується самостійно кожним студентом на основі вибраної теми і оформляється у вигляді індивідуального зошиту. Охоплює усі основні теми дисципліни. Контрольне індивідуальне завдання оформлюється у відповідності з встановленими вимогами. При виконанні індивідуального завдання студент може використовувати комп'ютерну техніку. Виконання індивідуальних завдань є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з „Економіка лісового господарства”.

Тематика рефератів з дисципліни для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу з курсу **"ЕКОНОМІКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА"**

Тема № 1. Теоретичні основи дисципліни "Економіка лісового господарства"

Питання для розгляду

- 1.1.Поняття про економіку як науку. Складові і питання економіки.
- 1.2.Класифікація ресурсів.
- 1.3.Поняття про лісове господарство.
- 1.4.Класифікатор видів економічної діяльності.

Рекомендована література

1. Гульбинович М.И. Экономика, организация и планирование зеленого хозяйства и строительства. - М.: Изд-во литературы по строительству, 1970.— 254 с.
- 2.Джикович В.Л. Экономика лесного хозяйства / Джикович В.Л. - М.: Лесная промышленность, 1970. - 320 с.
- 3.Пітер Пірс. Основи економіки лісового господарства / Пітер Пірс. - К.: ЗКО-інформ, 2006. - 220 с.
4. Синякевич І.М. Економіка галузей лісового комплексу: [підручник] /Синякевич І.М. - Львів: Світ, 1996. - 184 с.
5. Самуельсон П. Економіка: [підручник] / Самуельсон П. - Львів: Світ, 1993. - 493 с.

Тема №2. Основні поняття та характеристика лісового господарства

Питання для розгляду

- 2.1.Основні визначення.
- 2.2.Основні показники стану лісових ресурсів та зелених насаджень.
- 2.3.Сучасний стан та використання лісових ресурсів і зелених насаджень.

Рекомендована література

1. Синякевич І.М. Економіка галузей лісового комплексу: [підручник] / Синякевич І.М. - Львів: Світ, 1996. - 184 с

Тема № 3. Основні засоби в лісовому господарстві

Питання для розгляду

- 3.1.Поняття, оцінка та класифікація основних засобів.
- 3.2.Спрацювання, амортизація і відтворення основних засобів.
- 3.3.Ефективність відтворення та використання основних засобів.

Рекомендована література

1. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?pgo=-l&nrcg=2755-17>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України: від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

3.Шваб Л.І. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / Шваб Л.І. - [4-е вид.].
К.: Каравелла, 2007. - 584 с.

Тема № 4. Оборотні засоби в лісовому і садово-парковому господарстві

Питання для розгляду

- 4.1.Поняття про оборотні засоби.
- 4.2.Кругообіг оборотних засобів. Класифікація оборотних засобів.
- 4.3.Показники використання оборотних засобів.

Рекомендована література

- 1.Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-ІУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
- 2.Синякевич І.М. Економіка галузей лісового комплексу: [підручник] / Синякевич І.М. - Львів: Світ, 1996. - 184 с.

Тема № 5. Кадри, продуктивність праці в лісовому господарстві

Питання для розгляду

- 5.1.Продуктивність праці. Показники продуктивності праці.
- 5.2.Персонал підприємства. Класифікація кадрів.
- 5.3. Показники обороту трудових ресурсів. Мотивація продуктивності праці.

Рекомендована література

1. Милкович Д.Т. Система вознаграждений и методы стимулирования персонала / Д.Т. Милкович, Д.М. Ньюман; [пер. с англ.]. - М: Вершина, 2005. - 760 с.

Тема № 6. Заробітна плата у лісовому господарстві

Питання для розгляду

- 6.1.Поняття про заробітну плату. Структура заробітної плати.
- 6.2.Організація оплати праці.
- 6.3.Форми і системи оплати праці.

Рекомендована література

1. Шваб Л.І. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / Шваб Л.І. - [4-е вид.].
К.: Каравелла, 2007. - 584 с.

Тема № 7. Собівартість, ціноутворення, оподаткування та економічна ефективність лісового господарства

Питання для розгляду

- 7.1.Класифікація витрат. Собівартість продукції.
- 7.2.Поняття ціни та ціноутворення.
- 7.3.Основні поняття системи оподаткування.
- 7.4.Поняття "ефекту" і "ефективності".
- 7.5.Прибуток і рентабельність.

Тема № 8. Лісовий фонд і оцінка стану та використання лісових ресурсів!

Тема № 9. Оцінка рівня забезпеченості зеленими насадженнями населених пунктів

Рекомендовані джерела інформації

1. Про внесення змін до Лісового кодексу України: Закон України від 8 лютого 2006 р. № 3404-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/iaws/main.cgi>.
2. Лісове господарство України. - К.: ТОВ „Видавничий дім «ЕКО-інформ»", 2010.-64 с.
3. Матеріали державного лісового кадастру базового підприємства.
4. Матеріали статистичної і фінансової звітності підприємства.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Економіка лісового господарства» передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – ділових ігор, тренінгів, семінарів в активній формі. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю учбового процесу.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОТРОЛЮ

Оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Економіка лісового господарства» передбачають лекційні та практичні заняття, а також самостійну роботу та виконання індивідуальних завдань.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись кількома методами:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання індивідуального навчального завдання.
3. Написання рефератів.
4. Виконання завдань для самостійної роботи.
5. Проведення проміжного тестування.
6. Проведення поточно-модульного контролю.
- 7.Проведення підсумкового контролю

Модуль – це завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними видами навчальної діяльності студента (лекції, практичні, лабораторні, семінарські та індивідуальні заняття, самостійна робота,

практика, контрольні заходи). Тобто, це частина загального обсягу навчальної інформації, споріднена за формами і видами навчальної та науково-дослідної діяльності студента.

Кредитно-модульна система насамперед, це певна оціночна шкала, комплексний показник успішності. В основі модульно-рейтингової системи лежить накопичення балів за певний період навчання (модуль, семестр, рік) і за різнобічну діяльність. Сума цих оцінок виступає в ролі кількісного показника якості роботи студента порівняно з успіхами його товаришів. Однак, вона відображає не тільки якість знань і вмінь, а й точність у роботі, активність, самостійність, творчість.

Поточний контроль це оцінювання якості засвоєння студентом навчального матеріалу і здійснюється викладачем у формі усного спілкування зі студентом, письмового, тестового контролю під час проведення лабораторних занять, контрольних робіт, на лекціях для перевірки засвоєння матеріалу студента і рівня оволодіння вміннями та навичками, а також отримання певної кількості балів.

Підсумковий контроль може здійснюватися у формі іспиту при виконанні студентом усіх видів попередніх заходів за програмою бакалаврів.

Відповідно до отриманих балів студентам присвоюються кредити ECTS. Кредити записують у журнал рейтингового оцінювання знань і умінь студента.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Вид навчальної роботи	Рейтинг навчальної роботи та підсумкового контролю		
	макс. кількість балів	в т. ч.	
		1 модуль (атестація)	2 модуль (атестація)
Лекції (контроль відвідування, активність)	10	5	5
Практичні заняття (поточний контроль)	20	10	10
Самостійна робота (поточний контроль виконання)	10	5	5
Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)	10	-	-
Модульний контроль	20	10	10
Іспит	30	-	-
Разом балів по дисципліні	100	-	-

9. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів з дисципліни
Відмінно	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-81
Задовільно	D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	64-74
	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	Незадовільно – потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	1-35

10. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

1. Конспект лекцій з дисципліни „Економіка лісового господарства” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” за напрямом 205 “Лісове господарство . Moodle.
2. Робочий зошит для виконання практичних робіт з дисципліни „Економіка лісового господарства” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” за напрямом підготовки 205 – “Лісове господарство ”

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Гладкий О.В. Менеджмент регіонального розвитку [текст] :навч.посіб. / О. В. Гладкий. –К.: Академвидав, 2013. –246с.
2. Гульбинович М.И. Экономика, организация и планирование зеленого хозяйства и строительства. - М.: Изд-во литературы по строительству, 1970.– 254 с.

3. Джикович В.Л. Экономика лесного хозяйства / Джикович В.Л. - М.: Лесная промышленность, 1970. - 320 с.
4. Пітер Пірс. Основи економіки лісового господарства / Пітер Пірс. - К.: ЗКО-інформ, 2006. - 220 с.
5. Синякевич І.М. Економіка галузей лісового комплексу: [підручник] / Синякевич І.М. - Львів: Світ, 1996. - 184 с.
6. Самуельсон П. Економіка: [підручник] / Самуельсон П. - Львів: Світ, 1993. - 493 с.
7. Милкович Д.Т. Система вознаграждений и методы стимулирования персонала / Д.Т. Милкович, Д.М. Ньюман; [пер. с англ.]. - М: Вершина, 2005. - 760 с.
8. Регіональне управління: підручник/ за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2014. – 512 с.
9. Менеджмент регіонального розвитку [текст] : монографія / О.А. Андренко, Н. М. Богдан, О. В. Васильєв та ін.; за ред. О.В. Васильєва, К. А. Фісун. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 375 с.
10. Менеджмент у системі органів державної влади та місцевого самоврядування : регіональний і муніципальний менеджмент: навч. посіб. / К. Г. Наумік, Т.О. Коваль. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 274 с.
11. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000. – 224 с.
12. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория экономического анализа: Учебник. – 4-е изд., доп. и перераб. – М.: «Финансы и статистика», 1997. – 416 с.
13. Шваб Л.І. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / Шваб Л.І. - [4-е вид.]. К.: Каравелла, 2007. - 584 с.
14. Сенько Є.І. Організація, планування та управління на підприємствах лісового і садово-паркового господарства : [навч. посібник] / Є.І. Сенько. – К. : Знання, 2012. – 487 с.

Додаткова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Просвіта, 1996. – 80 с.
2. Кінах А. К. Український прорив. – К.: ВІРА ІНСАЙТ, 2004. – 320 с.
- умкового
3. Регіональна економіка: Словник довідник / За ред. М.В. Підмогильного. – К.: Тираж, 2004. – 346 с.
4. Регіональна політика та механізми її реалізації / За ред. М. І. Долішного. – К.: Наукова думка, 2003. – 503 с.
5. Регіональна політика України: інституціонально-правове забезпечення. Зб. офіц. доп. / За ред. З. С. Варналія. – К.: НІСД, 2004. – 520 с.
6. Регіональна політика: методологія, методи, практика / М. І. Долішний, В. С. Кравців, В. К. Симоненко та ін. – Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2001. – 720 с.

- 7.Регіональна Україна: Довідник. – К.: Геопринт, 2003. – 400 с.
- 11.Регіональний портрет України / За ред. Ю. Тищенко. – К.: УНЦПД, 2003. – 335 с.
- 8.Регіони України 2008. Статистичний збірник / За ред. О. Г Осауленка, ч. 1. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2008. – 368 с.
- 9.Регіони України 2008. Статистичний збірник / За ред. О. Г Осауленка, ч. 2. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2008. – 804 с.
- 10.Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.
- 11.Стратегія економічного та соціального розвитку України на 2004 –2015 рр. "Шляхом європейської інтеграції"/ За ред. А. С. Гальчинського та В. М. Геєця. – К., 2004. – 416 с.

Internet – ресурси

- 1.Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.
- 2.Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
3. Офіційний веб-сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. –Режим доступу : <http://www.minregion.gov.ua>.
- 4.Регіони України : статистичний щорічник [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 5.Сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу :<http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Українська асоціація районних та обласних рад [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://uaror.org.ua/>- Загл. с екрану .
7. Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://depsam.rada.gov.ua/depsam/control/uk/index>- Загл. с екрану.
8. Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vassr.org>- Загл. с екрану.
- 9.Асоціація міст України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://auc.org.ua>- Загл. с екрану.
10. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 р. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bia1aws/mainxgi?pag=1&nrcg=2755-17>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджене наказом Міністерства фінансів України: від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bia1aws/main.cgi>
12. Концепція реформування та розвитку лісового господарства України. – 2006. – Розпорядження КМУ No 208 . р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=208-2006-%F0>.